

Stjerneportrætter

Richard Schickel: *The Stars*. The Dial Press. New York. 1962.

Man har indtrykket af, at den stjernefan, der skjuler sig i selv den lærdeste og strengeste „filmologs“ hjerte, frister en temmelig underkuet og skyldbevidst tilværelse. Alle ved jo, hvor håbløst det er at føre en saglig og objektiv diskussion om en filmstjernes kvaliteter, en kendsgerning, der dog ikke afholder unge, seriøse filmentusiaster fra at mundhugges lige så heftigt om *Lee Remicks* „appeal“ som om eksistensen af et metafysisk-religiøst tema i *Hitchcocks* produktion.

I *Richard Schickels* „*The Stars*“ tages et skridt mod en definition af filmstjernens særlige kvalifikationer og begrænsninger. Schickels tese er, at „filmstjerner ikke sædvanligvis eller nødvendigvis er skuespillere; de er . . . filmstjerner. Disse to beskæftigelser er af helt forskellige natur, skønt de af og til kan forenes.“

Det er jo ikke noget nyt synspunkt, men bogens styrke ligger i, at forfatteren med beundringsværdig konsekvens fastholder dette princip i sine ca. 100 stjerneportrætter. Her findes intet af teaterkritikerens utålelige nedlædning over for de stjerner, der blot „spiller sig selv“ i film efter film. Særlig sympatisk kommer Schickels holdning til udtryk i de både skarpt opridsede og fint nuancerede portrætter af „fem helte“: *Gary Cooper*, *Humphrey Bogart*, *Clark Gable*, *Spencer Tracy* og *James Stewart*. Desuden er der grund til at fremhæve den smukt positive omtale af *Errol Flynn* og den vittige afmystificering af *Joan Crawford* („When she „acts“ she subtly communicates the fact that that is what she is doing. „Watch this“, she seems to say, „I’m going to act for you now – and it’s going to be great.““).

Overhovedet er Schickel bedst i det rent beskrivende – han kan med fintmærkende ind-

følingsevne og smidig pen fange stjernepersonlighedens særpræg. Derimod er han ofte mindre heldig med sine generaliseringer – som når han antyder, at *Orson Welles’* eksperimenter ikke har efterladt spor i amerikansk filmkunst og konkluderer, at „only now is European avant-garde beginning to follow Wellesian aesthetic (!)“.

Heldigvis er dog sådanne skønhedspletter sjældne. Billederne, der naturligt nok optager den største plads, er fremragende udvalgt og hele bogen redigeret med smag og omhu.

Morten Piil.

✧

Solid og saglig

Penelope Houston: „*The Contemporary Cinema*“. A Pelican Original. Penguin Books. London 1963.

„*Sight and Sound*“-redaktøren *Penelope Houston* er en usædvanlig vel skrivende og velorienteret filmjournalist og en skønsom, om end lidt iciterende filmkritiker. Hendes ny bog om filmudviklingen efter 2. Verdenskrig afspejler alle „*Sight and Sound*“s fordele – god smag, solid viden, intelligens og saglighed etc. – men er samtidig behæftet med mange af bladets mangler – overfladiskhed i analyserne, alt for litterære bedømmelseskriterier og utilstrækkelig vovemod.

Penelope Houston lægger stor vægt på de økonomiske og produktionsmæssige aspekter ved efterkrigstidens filmkunst og gør grundigt rede for forholdene publikum-filmskaber og producer-instruktør. Hun får dog flettet ikke så få rammende instruktørkarakteristiker ind imellem de mere generaliserende bemærkninger, portrætter, der sjældent går særlig dybt, men ofte er præcise og velformulerede.

Bogen indbyder kun få steder til protester eller begejstret tilslutning, selv om amerikansk film kan synes undervurderet. Den giver en værdifuld og efter alt at dømme retfærdigt proportioneret oversigt over efterkrigstidens filmretninger, men nogen virkelig indtrængende analyse af disse strømninger leveres ikke, og bogen vil næppe bringe meget nyt for den, der har fulgt filmudviklingen i udenlandske tidsskrifter.

Bogen afsluttes med en meget nyttig „checklist of films and directors“.

Morten Piil.